

Ыджыд тышлөн йөлөга

Ыджыд тыш... Кор казътывлан тайё кадсө (1941 – 1945 вояс), морөс пытшкын весиг мыйкө ёкмыльтчылө. Тайё тышыс төдса быд мортлы. Но оз быдөн төд, кутшөм съёкыдторъяс пыр ковмис мунны йөзлы. И тылын, и фронт вылын, и мужичөйяслы, и нывбабаяслы, и челядьлы, - ставныслы вөлі зэв съёкыд. Но ставөн сетісны ассыныс выннысө Ыджыд Вермөм вөсна.

Тайё тышыс заводитчис 1941-өд воын. Сора төлысса 22-өд лунө нель час асылын немечьяс усъкөдчисны россияса йөз вылө, кодьяс, нинөм төдтөг да некодөс ворөдтөг, узисны гортаныс, виччысисны аскиа лунсө. Уналөн аскиа луныс сідз эз и во...

А велөдчысыяс, кодьяс сөмын на помалісны школанысө? Рытнас найө гажөдчисны, йөктісны, казътывлісны ылө кольөм кадсө. Төрытса велөдчысыяс висьталісны өта-мөдныслы ассыныс көсйөмъяссө: кодөн лоасны тайё олөмас, да кытчө водзө мөдөдчөны велөдчыны... Öти лун торкис налысь став көсйөмнысө, торкис налысь олөмнысө. Зонъяслы ковмис босьтны кианыс автоматъяс, пасьтавны шинель да мунны тышкасыны чужан му вөсна. Нывъясөс тшөтш виччысис съёкыд олөм: мужичөйяслөн став уджыс усис омөлик пельпомъяс выланыс. Быд мортлөн юрас бергаліс сөмын өти мог: вөтлыны вөрөгөс миян муысь!

Миян пөляс да пөчьяс вермисны пөртны олөманыс ассыныс могнысө. Колө шуны ыджыд, пөсь АТТЬÖ налы, кодьяс ассыс олөмсө жалиттөг да кулөмысь повтөг козьналісны миянлы сөстөм, лөз енэж.

Ылө лэбөны луньяс, вояс... Дойяс бурдөны, унатор вунөдсьө. Но тайё тышыс некор оз вош историяысь. Сійө нэмьяс кежлө коляс йөзлөн паметьө.

Таво Ыджыд Вермөм лунлы тырас 75 во. Быд во чинөны и чинөны война кадся олысыяс. Парад вылө пыр этшаджык волөны ветеранъяс. Но та вылө видзөдтөг ми век кутам казътывлыны найөс, кодьяс усисны ас му дорйигөн, кодьяс уджалісны тылын, отсасисны фронтлы, и, дерт жө, найөс,

кодъяс вѳтлісны вѳрѳгсѳ миян му вылысь гораа горзѳгтырѳи: «Ура! Вермѳм
вѳсна!»

Ми некор ог вунѳдѳй тѳянлысь повтѳмлуннытѳ, тѳянлысь подвигъястѳ,
тѳнлысь ВЕРМѳМТѳ! Быд выль лунысь миянлы колѳ шуны атъѳ миян
пѳльяслы да пѳчьяслы. Ставныслы, кодъяс дорисны тайѳ Вермѳмсѳ война
кадѳ, муѳдз копыр!